

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศที่ย่อมทำได้โดยสะดวก รวดเร็ว ได้ผลและรวดเร็ว (พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พ.ศ. 2520) การจัดการศึกษาจึงเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2559) ข้อ 1. ระบุไว้ว่าจะต้องพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา ซึ่งมีแนวนโยบายเพื่อการดำเนินการ คือ การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นคนเก่งที่พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพเป็นคนดีและมีความสุข ตลอดจนส่งเสริมให้ครูทุกคนได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ที่ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2549) ดังนั้นแนวทางปฏิรูปการศึกษาจึงมีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มศักยภาพโดยเน้นให้นักเรียนมีความสามารถทางการคิด สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักคิด วิเคราะห์ ค้นหาสาเหตุ และแนวทางในการแก้ปัญหาได้ทันโลกทันเหตุการณ์ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติ มีคุณธรรมจริยธรรม แต่การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวให้บรรลุผลได้นั้น

จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบต่างๆ ในการจัดการศึกษาที่เป็นเงื่อนไขปัญหา ทั้งในด้านปัจจัยในการทำงาน คือ อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่างๆ และงบประมาณ สำหรับในด้านกระบวนการที่สำคัญ คือ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศ และกระบวนการบริหาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) การบริหารจัดการเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องที่จะต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุนประสานงานนิเทศ ควบคุมกำกับติดตาม ประเมิน แก้ไข พัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ในระบบทั้งในด้านการวางแผน การบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณงานบริการต่างๆ และงานอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) อีกทั้งคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ยังได้กำหนดขอบข่ายการบริหารโรงเรียนไว้ 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ซึ่งหมายถึงภารกิจหลักเหล่านี้ต้องได้รับการจัดการที่ดี โดยมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพได้

ในเรื่องของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญมากที่สุด แต่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในเรื่องนี้น้อยมาก การพัฒนาจะเน้นการประชุม การฝึกอบรม การสั่งการจากส่วนกลาง แต่ไม่ได้มีการพัฒนาครูให้รักการอ่าน คิดและสอนแบบใหม่อย่างจริงจัง ครูส่วนใหญ่ยังยึดรูปแบบการสอนแบบเดิม คือ การบรรยาย การท่องจำจากตำรา และการสอบวัดผลที่เน้นมิติเฉพาะด้านความรู้ความจำ รวมทั้งขาดการสนับสนุนให้ครูสามารถทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน นอกจากนี้ จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่าการจัดการศึกษายังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยเฉพาะมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีมาตรฐานในระดับดี ก่อนข้างต่ำ และยังพบว่าผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานด้านผู้เรียนทั้ง 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และมาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ สามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 9 ด้านครูผู้สอนในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 13 ด้านผู้บริหาร เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีระดับคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปรับปรุง ทั้งนี้การไม่ได้รับการพัฒนาในมาตรฐานดังกล่าว ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนการสอน หรือใช้คำใหม่ว่าการปฏิรูปการเรียนรู้ หัวใจของการปฏิรูป

การเรียนรู้คือความรักของครูที่เอาใจใส่ เข้าใจนักเรียนและมีใจให้แก่การสอน หัวใจของการสอนคือการที่ให้นักเรียน ได้สัมพันธ์และสัมผัสกับสรรพสิ่งที่อยู่ในคนและอยู่รอบตัว นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ ฝึกวัด และประเมิน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้รับการฝึกหัด ขัดเกลาทั้งกาย วาจา ใจ และได้เรียนในบรรยากาศที่ปลูกเร้าจินตนาการ สร้างเสริมสุนทรียภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, 7) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวาณิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย ที่พบว่า ผลการปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ยังไม่สามารถทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งไม่ต่างจากก่อนการปฏิรูปยกเว้นด้านความสุขในการเรียนที่พบว่า ผู้เรียนมีเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548)

โรงเรียนบ้านนาเกิดผล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 รับผิดชอบจัดการศึกษา 2 ระดับ คือระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา โดยได้ทำการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จากการศึกษาและการระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา พบว่าสาเหตุที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านนาเกิดผลไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ มีสาเหตุมาจากปัญหาต่างๆ หลายประการ คือ ปัญหาที่เกิดจากตัวครูผู้สอน ในด้านศักยภาพของครู สมรรถนะในการส่งเสริมการเรียนรู้ ครูสอนโดยไม่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่สอน ครูมีเทคนิคการสอนที่ไม่หลากหลาย การประเมินผลการเรียนรู้นั้นเน้นความรู้ความจำ ในด้านความคาดหวังของชุมชนและผู้ปกครองนั้นต้องการให้นักเรียนที่ตนส่งเข้ามาเรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน คือ ด้านการเรียนของนักเรียน ด้านพฤติกรรมของนักเรียน และต้องการครูที่มีจิตและวิญญาณของความเป็นครู เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบ้านนาเกิดผลแล้วนักเรียนควรจะ สามารถสอบแข่งขันเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ (ในที่นี้โรงเรียนที่ชุมชนให้การยอมรับในการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ โรงเรียนสตรีทุ่งสง และโรงเรียนทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช) การจัดการเรียนการสอนของครูต้องทันสมัยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ (จัดการเรียนการสอนด้วยระบบคอมพิวเตอร์เหมือนโรงเรียนเอกชนในเมืองทุ่งสง) ต้องการให้ครูสอนนักเรียนโดยวิธีการท่องจำเหมือนในอดีตในบางเรื่องราว เช่น การท่องสูตรคูณ การท่องบทอาขยาน ผู้ปกครองต้องการให้ครูสอนพิเศษหรือสอนซ่อมเสริมในส่วนเนื้อหาที่นักเรียนไม่เข้าใจ มีความต้องการให้สอนให้บุตรหลานอ่านคล่องเขียนคล่อง กล้าแสดงออก นอกจากความต้องการในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว ชุมชนและผู้ปกครองต้องการให้ครูดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของเขาเป็นพิเศษ เช่น เรียกร้องให้ครูมาโรงเรียนเข้าคือประมาณ 07.30 นาฬิกา เพื่อคอยดูแลนักเรียนก่อนเข้าชั้นเรียน

ตลอดจนอยากให้ครูช่วยดูแลนักเรียนเหมือนลูกตนเอง เหล่านี้เป็นความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนที่ต้องการให้โรงเรียนดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนาบุคลากรของเขาสู่ความสำเร็จ สำหรับโรงเรียนบ้านนาเกิดผลแล้วนอกเหนือจากปัญหาและความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนแล้ว ยังพบว่าในส่วนของประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 2-4 มิถุนายน 2551 ของโรงเรียนบ้านนาเกิดผลในด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์และ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรมีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุง ด้านครู มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับด้านครูผู้สอนโดยตรงมีผลการประเมินในระดับ พอใช้ และส่งผลให้มาตรฐานด้านผู้บริหารใน มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุง ทั้งสามด้านเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกันรองรับกัน เมื่อคุณภาพผู้เรียนไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ก็ส่งผลให้เห็นถึงมาตรฐานด้านตัวครู และสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยมีผลการประเมินออกมาในสภาพที่ไม่รับรอง อันเป็นปัญหาให้ต้องใช้เวลาในการดำเนินคิดแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

ครูจึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในการให้การศึกษาเด็กเยาวชนและประชาชน ปัญหา คือครูโรงเรียนบ้านนาเกิดผลส่วนใหญ่สอนหนังสือแบบเอาตัวเองและตำราเป็นศูนย์กลาง สอนแบบบรรยายให้ผู้เรียนท่องจำ และใช้การสอบเป็นเครื่องมือควบคุม ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ และทักษะที่จำกัด เกรงกลัวในอำนาจ เชื่อด้วยอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าจะรู้จักคิดวิเคราะห์ ด้วยเหตุผล การปฏิรูปครูอาจารย์ ปฏิรูปการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วนที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเกิดผลอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช สนใจที่จะพัฒนาศักยภาพครูในสังกัดโรงเรียนบ้านนาเกิดผลให้มีคุณลักษณะตามความต้องการของชุมชน สอดคล้องรองรับกับจรรยาบรรณครู และมาตรฐานวิชาชีพทั้งด้านคุณธรรมและด้านความรู้ ความสามารถ ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและได้รับการรับรองจากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อเป็นเครื่องหมายที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล ตลอดจนสามารถสนองตอบต่อความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน โดยสร้างแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครู เพราะการพัฒนาบุคลากรเป็นภารกิจสำคัญขององค์กร หรือหน่วยงานที่บุคลากรทุกระดับ ในหน่วยงานต้องเกี่ยวข้องกัน องค์กรหรือหน่วยงานจะเจริญก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถ

ของบุคลากร ความสามารถของบุคลากรจะเกิดขึ้นหรือคงอยู่ได้ขึ้นอยู่กับการพัฒนาบุคลากรที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการพัฒนาบุคลากรเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ อาทิ เทคนิคการสอน การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการทบทวนเกี่ยวกับจรรยาบรรณ มาตรฐานวิชาชีพ เป็นต้น รวมทั้งการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ส่งผลให้สามารถพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียนได้เต็มตามศักยภาพ และตอบสนองความต้องการของชุมชน ผู้ปกครองได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าสนใจที่จะพัฒนาศักยภาพครูตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผลในประเด็นการพัฒนาศักยภาพครูด้านคุณธรรมและจริยธรรม และประเด็นการพัฒนาศักยภาพครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำถามการวิจัย

1. ความต้องการและแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนตามคำร้องขอของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คืออะไรบ้าง
2. แนวทางพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนตามคำร้องขอของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควรจะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาครูผู้สอนตามคำร้องขอของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนโรงเรียนบ้านนาเกิดผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามคำร้องขอของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านครูผู้สอน

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความต้องการและแนวทางพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล ตำบลนางามเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามความต้องการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการพัฒนา 2 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพครูด้านคุณธรรมและจริยธรรม และการพัฒนาศักยภาพครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 28 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ครู จำนวน 4 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คนและตัวแทนนักเรียน จำนวน 15 คน รวมทั้งหมด 62 คนซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาในนี้ ประกอบด้วย

3.1 ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนโรงเรียนบ้านนาเกิดผล ใน 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพครูด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการพัฒนาศักยภาพครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนโรงเรียนบ้านนาเกิดผล ใน 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพครูด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการพัฒนาศักยภาพครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสร้างแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูตามคำร้องขอของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล ประกอบด้วยกลยุทธ์ในการพัฒนา 2 ด้าน ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพครูด้านคุณธรรมและจริยธรรม กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกไว้ดังนี้ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา และมีความเต็มใจให้ความคิดเห็น

ในเรื่องที่ทำการค้นคว้าอิสระ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน ตัวแทนครูจำนวน 2 คน ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 7 คนและตัวแทนนักเรียน จำนวน 4 คน รวมทั้งหมด 20 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ตัวแปร

แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนโรงเรียนบ้านนาเกิดผล ใน 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพครูด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการพัฒนาศักยภาพครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

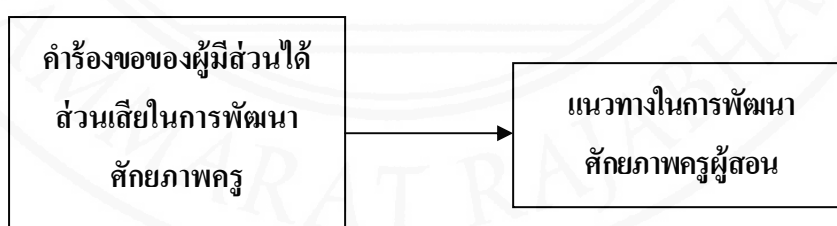
กรอบแนวคิดวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร รายงาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังไม่สามารถผลิตนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่ต้องการได้อย่างแท้จริง ซึ่งต้องยอมรับว่าครูจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจที่จะสร้างแนวทางในการพัฒนาครูโรงเรียนบ้านนาเกิดผลให้มีศักยภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผลได้ และสามารถสรุปเป็นแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพครู และสภาพการจัดการเรียนการสอน จากข้อมูลและสารสนเทศในกลุ่มงานต่างๆ ของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล

ขั้นที่ 2 ศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล โดยการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านนาเกิดผลจากสภาพการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลที่ได้จากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล และการวิเคราะห์ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านนาเกิดผล มาจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนตามคำร้องขอของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนตามคำร้องขอของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล หมายถึง กระบวนการการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาครูของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล โดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และมาตรฐานด้านครูผู้สอน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มาตรฐานที่ 9, 10 ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพครูด้านคุณธรรมและจริยธรรม กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1 การพัฒนาศักยภาพครูด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง กระบวนการดำเนินการ เพื่อให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรม โดยพิจารณาจากการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ความมุ่งมั่น อุทิศตน ในการสอนและพัฒนาผู้เรียน การแสวงหาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็นและยอมรับการเปลี่ยนแปลง

1.2 การพัฒนาศักยภาพครูด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการดำเนินการเพื่อให้เกิดการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียน และเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ครู ผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนบ้านนาเกิดผล

3. คำร้องขอของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ความต้องการในการพัฒนาครูให้ได้ตามมาตรฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนบ้านนาเกิดผล ใน 2 ด้านคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ ด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านนาเกิดผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในการจัดทำแนวทางพัฒนาครู โรงเรียนบ้านนาเกิดผล

1. ได้แนวทางการพัฒนาครูของโรงเรียนบ้านนาเกิดผลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อการบริหารจัดการด้านการพัฒนาบุคลากร ในอันที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
2. ได้ประเด็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครู ในสถานศึกษาอื่นๆ
3. ได้รูปแบบในการพัฒนาครูของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป